

Nun va Goldoon, Mohsen Makhmalbaf, 1996.

Ayetullah Beni Fazl'ın fetvası: Sinema Allah'a götüren yollardan biridir

Mohsen Makhmalbaf, eski dönem sineması ile İran sinemasını en büyük yönetmenlerinden. Nun va Goldoon'a gelene kadar Makhmalbaf, İran sinemasına çarpıcı eserler katmış ve Nun va Goldoonla bunu zirveye taşımıştır. Mohsen Makhmalbaf'ın eski dönem sineması yoğunlukla politik ve insani mesajlarla birlikte İran edebiyatı ve doğu medeniyetinin etkileri görülse de, yeni dönem sinemasında bu etkilerin kaybolduğunu görürüz.

Yakın dönem İran sinemasının en çarpıcı filmlerinden biri olan Nun va Goldoon Ayetullah Beni Fazl'ın fetvasını kendisine şiar edinmiş ve insanlığın ihyası için ortaya konmuş bir yapıt.

“Ne yapmak istiyorsun?”

“İnsanlığı kurtarmak istiyorum”

Film şah rejimi döneminde 17 yaşında insanlığı kurtarma mefkuresine sahip militan bir gencin(Mohsen Makhmalbaf), nöbet bekleyen bir polisi bıçaklayarak silahını gasp etmesi hikayesini ele alıyor. Filmde Olaydan 20 yıl sonra karşılaşan polis ve yönetmen olan Mohsen Makhmalbaf'ın yaşanan bu olayı film olarak çekmesi anlatılıyor. Nun va Goldoon deneysel bir film olarak değerlendirilebilir. Film de film içinde film şeklinde bir anlatım uslubu kullanılmış. Senaryo başlıklarına göre film parçalara ayrılmış.

İran sinemasının çoğu filminde olduğu gibi Nun va Goldoonda da cast seçimi çok başarılı bir şekilde yapılmış. Filmdeki oyuncular canlandığı karakteri yaşayan insanlar görünümüne sahip. Batı sinemalarının bir kısmında olduğu gibi oyuncularla karakterler arasında absürt bir uyumsuzluk yok. Film de genç polisi oynayacak kişi seçilirken bu durumun altı başarılı bir şekilde çiziliyor.

Filmde İran'ın İslam devriminden sonraki sosyolojik durumu ile alakalı bazı konuların altı çiziliyor. Filmin başında toplumdaki mahremiyet anlayışına vurgu yapılıyor. Aynı şekilde kadın erkek ilişkilerindeki kapalılık ve naiflik göze çarpıyor. Kadını cinsel meta olarak kullanan Amerikan sinemasına karşısına, kitap okuyan ve insanlığın derdine kafa yoran aynı zamanda aksiyona geçen bir kadın bakışı konuluyor.

“Onu bıçaklamak istemiyorum. İnsanlığı kurtarmanın başka yolu yok mu?”

Nun va Goldoon genel olarak çok duragan, zaman zaman izleyiciyi sıkan bir film. Filmin bazı bölümlerinde ironik, edebi ve mizahi ürünler karşımıza çıkmasına rağmen kurgusal olarak genel itibariyle hafif tempolu bir film. Ta ki filmin sonuna kadar. Filmde genç şah rejimi polisini bıçaklamak istemeyen genç Makhmalbaf'ın sorduğu “insanlığı kurtarmanın başka bir yolu yok mu?” sorusuna yönetmen hiç beklenmeyen bir şekilde çok keskin ve çarpıcı bir cevap veriyor : Ekmek ve Çiçek. Yani adalet ve sevgi. Eşitlik ve muhabbet.

Filmdeki bu sürprizli final eğer insanlar arasında huzurdan bahsedilebilecekse ve fakirlerin ve mazlumların kurtuluşundan yana olunacaksa bunu şiddet unsurlarıyla değil sosyal adalet ve sevgiyle sağlanabileceğini göstermektedir. Şiddetin şiddeti tetikleyeceğini, akan kanların hamaset rüzgarları estireceğini hissettirmektedir. Finaldeki ekmek ve çiçek vurgusu İslam'da sosyal adalet bakışına dikkatleri çekerken ayrıca Kuran-ı Kerimde çokça bahsedilen ve İran İslam Cumhuriyeti'nin kurucu ideolojisi olan şii İslam felsefesinin en temel mevzusu olan sosyal adalet ve eşitlik konusunda esaslı bir örnek teşkil etmektedir.

